

ผึ้งพันธุ์

ชื่อไทย : ผึ้งพันธุ์

ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : Honey bee

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Apis mellifera*

โดย นางสาวภัทรมาศ พานพุ่ม

นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ 0 2940 6102

สถิติการผลิต

	ปี55	ปี56	ปี57
จำนวนเกษตรกร(ราย)	964	1,070	1,170
จำนวนพันธุ์ผึ้ง(รัง)	184,927	249,058	275,907
ผลผลิตน้ำผึ้ง		30 กก./รัง	
จำหน่ายในประเทศ		30-35 %	
ส่งออกต่างประเทศ		65-70 %	

Crop requirement (สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการผลิต)

1. เป็นสภาพที่การคมนาคมไปมาสะดวก
2. มีแหล่งพืชอาหารผึ้งช่วงที่มีดอกไม้บาน เช่น ลำไย สدابเสื่อ ทานตะวัน ลิ้นจี่ และการบานของดอกไม้จะต้องมีจำนวนมากและเหลือพอที่ผึ้งสามารถรวบรวมเป็นผลผลิตที่เป็นผลิตภัณฑ์ผึ้งได้
3. อุณหภูมิ 25 - 35°C ความชื้นสัมพัทธ์ปานกลาง
4. ควรมีบ่อน้ำที่สะอาด เพื่อให้ผึ้งได้กินในช่วงอากาศร้อนและในการละลายน้ำผึ้งที่มีไนรั้งให้สามารถนำไปใช้เป็นอาหารได้

ต้นทุน / ผลตอบแทนการผลิตน้ำผึ้ง ปี 2553

ต้นทุนผันแปร (บาท/รัง)	1,339.17 บาท
ต้นทุนคงที่ (บาท/รัง)	700.15 บาท
รวมต้นทุนทั้งหมด (บาท/รัง)	2,039.32 บาท
ต้นทุนการผลิตน้ำผึ้ง/กก.	37.14 บาท
รายได้จากการขายน้ำผึ้ง/รัง	2,222.19 บาท
ราคาน้ำผึ้งที่เกษตรกรขายได้/กก.	55.82 บาท
กำไรจากการขายน้ำผึ้ง/กก.	18.68 บาท
ราคาขายปลีก/ขวด (๗๕๐ ซี.ซี.)	120-180 บาท

ปริมาณและมูลค่าส่งออกน้ำผึ้ง

ปี	ปริมาณ(ตัน)	มูลค่า(ล้านบาท)
2555	8,770.84	535.35
2556	11,600.13	727.48
2557	17,777.54	1,234.90

ปริมาณและมูลค่านำเข้าน้ำผึ้ง

ปี	ปริมาณ(ตัน)	มูลค่า(ล้านบาท)
2555	5,070.26	279.70
2556	7,344.87	422.43
2557	12,521.64	748.20

ปริมาณและมูลค่าส่งออกนมผึ้ง

ปี	ปริมาณ(ตัน)	มูลค่า(ล้านบาท)
2555	35.63	28.52
2556	21.05	18.60
2557	19.26	17.96

ปริมาณและมูลค่านำเข้านมผึ้ง

ปี	ปริมาณ(ตัน)	มูลค่า(ล้านบาท)
2555	47.02	20.40
2556	38.57	15.76
2557	42.31	28.27

ราคาขายที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยทั้งประเทศ (บาท/กิโลกรัม)

ปี	2553	2554	2555	2556	2557
ราคา	120-180	120-180	160-180	160-180	160-180

แหล่งผลิต

ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน แพร่ อุตรดิตถ์ ลำปาง พะเยา พิชณุโลก น่าน พิจิตร เพชรบูรณ์

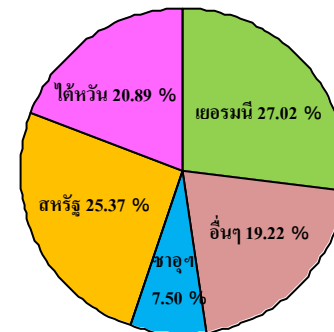
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดเลย อุตรดิตถ์ ขอนแก่น หนองบัวลำภู นครราชสีมา ร้อยเอ็ด สุรินทร์

ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดลพบุรี สระบุรี

ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี สระแก้ว

ภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี

ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช สงขลา สุราษฎร์ธานี

ปริมาณน้ำผึ้งที่ไทยส่งออก ปี 2556

เยอรมนี	27.02 %
สหรัฐอเมริกา	25.37 %
ไต้หวัน	20.89 %
ซาอุดีอาระเบีย	7.50 %
อื่นๆ	19.22 %

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหา/ข้อจำกัด	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
<p>การผลิต</p> <p>การเลี้ยงผึ้งพันธุ์ของประเทศไทยได้เจริญเติบโตเป็นอุตสาหกรรมการเลี้ยงผึ้ง และเกิดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ผึ้งตามมาจำนวนมาก โดยเฉพาะการเลี้ยงผึ้งพันธุ์ที่เป็นอุตสาหกรรมผึ้ง ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยในรอบปีมีความหลากหลายของพืชอาหารผึ้ง เช่น ลำไย ลิ้นจี่ ทานตะวัน งา ยางพารา เงาะ นุ่น ข้าวโพด รวมทั้งวัชพืช ได้แก่ สาบเสือ ชักไถ่ และไมยราบ สามารถเก็บผลผลิตน้ำผึ้งรวมกันได้มากกว่าปีละ 10,000 ตัน นอกจากนี้ยังมีผลผลิตอื่น ๆ ที่เกิดจากการเลี้ยงผึ้ง เช่น นมผึ้ง (รอยัล เยลลี่) เกสรผึ้ง ไขผึ้ง โปรโพลิส และพิษผึ้ง ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการมากกว่า 1,000 ล้านบาทต่อปี</p> <p>ปัจจุบัน</p> <p>การเลี้ยงผึ้งของประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เช่น การเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และการเปิดการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) อุตสาหกรรมการเลี้ยงผึ้งของประเทศไทยจะต้องปรับตัวต่อผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการนำเข้าน้ำผึ้งจากต่างประเทศ นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงการปลูกพืชและสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย ยังส่งผลต่อปริมาณพืชอาหารของผึ้งและปริมาณผลผลิตน้ำผึ้ง ดังนั้น กรมส่งเสริมการเกษตร จึงดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตน้ำผึ้งและผลิตภัณฑ์จากผึ้งให้มีคุณภาพดีตามมาตรฐานการผลิตน้ำผึ้ง (GAP) และมาตรฐานสินค้าเกษตรน้ำผึ้ง เพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งสามารถปรับตัวต่อผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว</p>	<p>การผลิต</p> <ol style="list-style-type: none"> วัสดุอุปกรณ์ในการเลี้ยงผึ้งไม่มีการควบคุมคุณภาพ และไม่ได้มาตรฐาน ขาดการพัฒนา และมีแหล่งจำหน่ายน้อย ขาดการพัฒนาสายพันธุ์นางพญาและผึ้งตัวผู้ <p>การแปรรูป</p> <ol style="list-style-type: none"> ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้บริโภคถึงคุณประโยชน์ของการบริโภคน้ำผึ้ง การพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์อยู่ในวงจำกัด และไม่ต่อเนื่อง <p>การตลาด</p> <ol style="list-style-type: none"> เกษตรกรรายย่อยขาดการจัดการด้านการตลาดของผลผลิต 	<p>การผลิต</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการผลิตวัสดุอุปกรณ์ในการเลี้ยงผึ้ง ผลิตนางพญาผึ้งและผึ้งตัวผู้สายพันธุ์ดี สนับสนุนการเลี้ยงผึ้งและพัฒนาสายพันธุ์ให้กับเกษตรกร <p>การแปรรูป</p> <ol style="list-style-type: none"> รณรงค์การบริโภคน้ำผึ้งและผลิตภัณฑ์ผึ้ง โดยประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงประโยชน์ และคุณค่าทางโภชนาการ ผ่านสื่อต่างๆ เช่น บทความทางวิชาการ เว็บไซต์ สนับสนุนการศึกษาวิจัยการพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ <p>การตลาด</p> <ol style="list-style-type: none"> สนับสนุนให้มีระบบตลาดผูกพันตามข้อตกลง (Contract Farming) กับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้ง และฟาร์มผึ้งของบริษัทเอกชน ร่วมออกงานแสดงสินค้าน้ำผึ้งและผลิตภัณฑ์ผึ้งในงานแสดงสินค้าต่าง ๆ และร่วมจัดงานนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงผึ้งและผลิตภัณฑ์ผึ้ง